Lietuvos ... do Biblioteka

Mūsų Pastogė

XVII metai. Nr. 48 (917) 1966 — Lietuvių Jaunimo Metai — gruodžio 5 d.

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

LIETUVIŲ DIENOS SYDNEJUJE

VYKSTA NUO GRUODŽIO 26 D. IKI GRUODŽIO 31 D. JOS APIMA SUVAŽIAVIMUS IR MENINIUS BEI KULTŪRINIUS PASIRODYMUS.

SUVAŽIAVIMAI:

ALB KRAŠTO TARYBOS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS gruodžio 28-31 d.d. Krašto Tarybos posėdžiai vyks Bankstowno Lietuvių Namuose East Terrace, Bankstown.

STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS. Studentai turės savo atskirą suvažiavimo programą, kuri bus paskelbta vėliau.

SPORTO ŠVENTĖ. Į ją suvažiuoja visų liet. sporto klubų atskiros komandos. Programa ir žaidynių tvarka seks vėliau atskiru pranešimu.

SKAUTŲ SĄSKRYDIS į rajoninę stovyklą, kuri bus Ingleburn prie Sydney ir truks nuo sausio 2 d. iki sausio 14 d.

MENINIAI PARENGIMAI:

TEATRO SPEKTAKLIS gruodžio 26 d. 8 val. vak. Latvių Salėje 32 Parnell St., Strathfield. Melbourno "Aušros" teatras stato V. Adomėno komediją "Svetimos plunksnos". Režisuoja Viltis Kružienė.

LITERATŪROS — DAINOS VAKARAS gruodžio 27 d. Latvių salėje 32 Parnell St., Strathfield. Programoje dalyvauja mūsų iškilieji rašytojai ir solistai.

JAUNIMO KONCERTAS gruodžio 28 d. 7.30 val. vak. Latvių salėje 32 Parnell St., Strathfield. Čia pasireikš visas mūsų atžalynas — jaunimas su muzika, deklamacijom, šokiais ir dainom.

ATSKIRŲ CHORŲ KONCERTAS IR TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALIS gruodžio 29 d. Sydney Town Hall. Čia girdėsime atskirų chorų individualinius pasirodymus ir mūsų tautinius šokius, kur dalyvaus visos veikiančios tautinių šokių grupės, šokdamos individualiai ir bendrai.

DAINŲ ŠVENTĖ gruodžio 30 d. 8 val. vak. Sydney Town Hall. Tai visų Australijos lietuvių chorų jungtinis pasirodymas. Programoje vyrų, moterų mišrūs jungtiniai pasirodymai. Tai yra Meno Dienų kulminacija.

PARODOS:

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODA Eldorado galerijoje 373 Pitt St., Sydney. Dalyvauja vienuolika mūsų plačiai žinomų dailininkų.

FOTO PARODA. Bankstowno Liet. Namuose. Dalyvauja visa eilė žinomų ir iškilių fotografų, kurių meniškos nuotraukos ne kartą buvo foto parodose premijuotos.

SPAUDOS PARODA vyks Dainų Šventės metu Sydney Town Hall. Bus progos susipažinti su mūsų periodika ir įvairiais lietuviškais leidiniais, pasirodžiusiais vietoje ir užsienyje.

FILATELIJOS, NUMIZMATIKOS IR ĮVAIRIŲ LIETUVIŠKŲ ŽENKLIUKŲ PARODA vyks Bankstown Liet. Namuose.

Lietuvių Dienų užbaiga numatoma GRANDIOZINIU

NAUJŲJŲ METŲ BALIUM

gruodžio 31 d. Balius dėl patalpų stokos vyks dviejose vietose: Sydney Town Hall ir Newtown Police Boys Club salėje. Vieta svečiams pasirinktinai.

Į visus parengimus bilietus platina *Algis Bučinskas* 31 Pyramid Ave., Padstow, N. S. W. Tel. 779174.

Kad nesigautų kamšaties mielus svečius ir vietinius prašome bilietais pasirūpinti iš anksto užsakant paštu ar kreipiantis asmeniškai nurodytu platintojo adresu.

Australijos Lietuvių Dienos yra mūsų visų šventė. Kiekvieno Australijos lietuvio jose dalyvavimas yra jo tautinė ambicija ir pasididžiavimas. Australijos Lietuvių Dienos — gausiai iliustruotas informacinis leidinys jau ruošiamas spaudai ir jis netrukus pasirodys. Tai bus ne vien tik Lietuvių Dienų vadovas, bet ir suvenyrinis leidinys.

●

Į Naujųjų Metų Sydnejuje balių bilietus platina Melbourne p. V. Pumputis, 73 Finlayson St., Rosanna, Vic. Įėjimas į N.M. Balių asmeniui $ 3.00. Balius įvyksta gruodžio 31 d. 8 val. vak. Sydney Town Hall ir truks iki 2 val. ryto.

VEDA VYT. BERNOTAS

POLITIKOS VINGIUOSE

PORINKIMINĖS NUOTAIKOS

Gerai žinome, kad australai daugiau skiria dėmesio sportui. Jeigu spauda pirmuose puslapiuose aprašo Davis taurę savaitę laiko, tai žiogų žaidimui (kriketui) skiriama penkios savaitės. Mat, šis yra ilgas žaidimas — kovojama nuo ryto iki vakaro ir taip visą mėnesį, o galutinis rezultatas — dažniausiai lygiosios.

Australijos rinkiminėje politikoje taip kaip ir krikete kova užtruko ilgiau kaip mėnesį. Spaudoje prisiskaitėme įvairiausių nuomonių: kas ką duos, ko nedūos, kas Vietname kariaus, kas atotogaus... Opozicijoje esąs darbiečių vadas Calwell dar prieš išeidamas į pensiją ir žengdamas į 71-sius metus tikėjosi pasiekti savo tikslą — tapti Australijos ministeriu pirmininku. Rinkimams laimėti jam reikėjo daug pažadų. To neužteko. Reikėjo pakeisti ir liberalų vedamą užsienio politiką. Skelbdamas viešai, kad karas Vietname esąs betikslis, nenormalus, nešvarus ir esmėje pražūtingas Australijos į jį įvėlimas, Calwell ketino grąžinti namo visus kovojančius Vietname Australijos dalinius. Jeigu Calwell nebūtų radikaliai keitęs užsienio politikos, rinkimų rezultatai darbiečiams būtų gal buvę palankesni. Šis pastarasis punktas kaip tik ir sukėlė daugiausia nerimo visuomenėje, kas atsiliepė skaudžiu darbiečių pralaimėjimu.

Spėjama, kad darbo partijos rinkiminė nesekmė iššauks naujus partijos skilimus, tuo tarpu min. p-ko Holto vadovaujami liberalai solidaruosis į stiprų vienetą ne tik šiai kadencijai, bet ir toliau. Porinkiminėje kalboje liberalų partijos atstovas pareiškė: "Ne visi australai politikoje yra akli." Ne visi tiki "something for nothing" pažadais.

VIETNAMO REIKALAI

Pereitą savaitę Vietname krito 6000-sis Amerikos karys. Žmonių aukos didžiulės, o galo vis dar nesimato. Nors karui baigti iš Vakarų pusės dedamos visokios pastangos, tačiau Šiaurės Vietnamo Ho į tai mažai kreipia dėmesio. Lankydamasis Maskvoje tais pačiais reikalais britų užsienių reik. ministeris Brown dar kartą buvo įtikintas, kad Vietnamo karo užbaigimo reikalais neapsimoka kreiptis į Maskvą. Sovietai jam pakartojo, kad karo pradžia ne nuo jų priklausė, o pabaiga ir gi ne nuo jų priklausys. Nežiūrint to, sovietai remia Šiaurės Vietnamą ir materialiai, ir žmonėmis.

Paskutiniu metu pastebėta, kad Washingtonas vengia tiesioginiai kaltinti sovietų. Kas vyksta tarp Washingtono ir Maskvos tuo tarpu negalima tiksliai žinoti. Faktas, kad įtampa tarp abiejų kraštų sušvelnėjus. Atrodo, klaidinga būtų sakyti, kad Maskva nusistačius žūtbūtinai laimėti Vietname. Nors sovietai ir remia š. Vietnamą, bet daugeliu atvejų tik dėl komunistų akių. Iš tikro Vietnamo ateitis ir sovietams nėra aiški. Jeigu Maskvai pavyktų š. Vietnamą įkinkyti į savo ratus, žinoma, tada karas ir jo pasekmės būtų labai svarbios. Gerai užsimezgus bičiulystei tarp Hanoi ir Pekino sovietai pradeda abejoti, kurion pusėn gali palinkti Hanoi. Tad sovietams dėti dideles pastangas kad išvarius iš Vietnamo amerikiečius, kai dar padėtis neaiški, vargu ar jiems būtų pravartu. Sovietai žino, kad bet koks komunistinės Kinijos išsiplėtimas gresia sovietams daugiau, negu amerikiečių įgulos Vietname.

HANOI NORI ATSIKVĖPTI

Lygiai prieš metus amerikiečiai, įrodydami savo gerus norus, nutraukė šiaurės Vietnamo bombardavimą. Oro antpuolių pauza truko septynias savaites. Amerika laukė, ką į tai Hanoi atsakys. Atsakymas gautas, tik ne toks, kokio tikėtasi. Per tą laiką komunistai sustiprino savo pozicijas, atremontavo kelius, tiltus, įmontavo naujus priešlėktuvinius pabūklus ir kova užvirė iš naujo. Vėliau paaiškėjo, jog bombardavimo pertrauka amerikiečiams labai brangiai kainavo.

Šiais metais Kalėdų metu Hanoi siūlo dviejų dienų karo pertrauką. Tokius pasiūlymus Amerika ketina ne tik priimti, bet ir papildyti. Kitaip sakant Amerika ryžtasi pakartoti pereitų metų klaidą. Amerikos įtakingi sluogsniai pilnai pritaria Hanoi sumanymui, tačiau Pentagono karo administracija tam daugiausia priešinasi: duoti priešui atsikvėpti ir pasigydyti žaizdas gali labai skaudžiai atsiliepti amerikiečių sąskaiton. Po tokios pauzos priešas tik atnaujintų savo jėgas ir vėl pilnai pradėtų terorizuoti Pietų Vietnamą.

Po sekmingos ir daug dėmesio susilauku sios pereitą mėn. Čiurlionio galerijoje Čikagoje parodos, kurioje buvo nupirkta paveikslų už 1700 dol., mūsų kult. representantas dail. Leonas Urbonas gruodžio 5 d. suruošė naują savo kūrinių parodą New Yorke. Nuotrauka iš Čikaginės parodos. Iš kairės Lašas, dail. L. Urbonas, žurnalistas P. Petrutis ir dail. V. Petravičius.

Įvykiai

Į Jungtines Tautas ir šį kartą komunistinė Kinija nepateko, nes klausimą balsuojant 57 balsai pasisakė prieš, 46 už ir 17 balsų susilaikė. Kinijos iki šiol parodytas agresyvumas ir ypač vidinė revoliucija su raudonaja gvardija tai buvo tie motyvai, pastoję jai kelią į Jungtines Tautas.

★

Ir Japonijos komunistų partija nesutinka su kiniečių komunistų ideologija ir todėl prokinietiškus savo narius meta iš partijos.

★

Vak. Vokietijoje krikščionių demokratų ir socialdemokratų partijos sutarė sudaryti koalicinę vak. Vokietijos vyriausybę, kurios kancleriu yra krikščionių demokratų partijos vadas Dr. K. Kiesinger.

★

Streikuoja Qantas susisiekimo bendrovės lėktuvų pilotai reikalaudami aukštesnių atlyginimų. Palyginamai ir šiaip jiems buvo mokami aukšti atlyginimai, siekią iki 14.308 dol. metams. Bendrovė sutinka pakelti atlyginimus, bet ne tiek, kiek pilotai reikalauja.

★

Amerikos prez. Johnson pasveikino Australijos min. pirmininką Holtą ir jo vyriausybę laimėjus federalinius rinkimus. Opozicijos vadas dėl šio pasveikinimo pareiškė viešą pasipiktinimą, nes esą tokie svetimos vyriausybės sveikinimai laikytini kišimusi į krašto vidaus reikalus.

★

Pereitos savaitės federaliniai Australijos rinkimai praėjo didžiuliu valdančiosios partijos (liberalų ir krašto) laimėjimu. Darbiečiai prarado eilę savo atstovų parlamente ir senate.

★

Pasaulio Sveikatos biuras Ženevoje skelbia, kad savižudybė kaskart darosi modernaus gyvenimo aštresnė problema. Jų apskaičiavimu pasaulyje kasdien nusižudo po 1000 žmonių. Ypač savižudybės pasireiškia industriniuose kraštuose ir jaunimo tarpe.

★

Britų užsienių reik. ministeris Mr. G. Brown išvyko į Maskvą. Skelbiama kad tai esąs kurtuazinis vizitas, bet spėjama, kad Anglijos ekonominiai rūpesčiai ministerį verčia pasidairyt po Maskvą.

★

Apie 70 žinomų sovietų rašytojų jų tarpe garsenybės kaip Čiukovskis ir Erenburgas, parašė laišką ir išsiutinėjo įvairioms sovietinėms įstaigoms ir laikraščiams, kuriuo protestuojama už nuteisimą rašytojų Siniavskio ir Danielio, kurie siekdami žodžio laisvės paskelbė eilę savo raštų užsienyje. Žinoma, protestas Sovietijoje nebuvo paskelbtas. Gi Čiukovskio duktė paskleidė laišką ir prieš Šolochovą, kuriam pernai buvo paskirta Nobelio premija, kuriame ji pareiškia, kad iš Šolochovo teigimų atrodytų, jog Siniavskis ir Daniels užsieniui būtų paskelbęs ne apysakas, bet tvirtovių slapčiausius planus. "Istorija neužmirš tavo gėdingos kalbos", rašo ji laiške Šolochovui.

VIS NEPASIMOKO

AMERIKIEČIAI NEPASIMOKĖ IŠ KORĖJOS

Amerikoje vis daugiau atsiranda balsų, kritikuojančių dabartinio karo veiksmus Vietname. Drąsiais žodžiais gen. Curtis E. LeMay teigia, kad maži karai visados atneša didžiulius nuostolius. Jo teigimu vienintėlis kelias apsisaugoti nuo karo išsiplėtimo yra parodyti tokią galybę, prieš kurią priešas negali atsilaikyti. Amerika neturinti veltis į mažus karus, jeigu ji nėra pasiryžusi laimėti didelio karo. Jis siūlo šiaurės Vietname išvystyti tokį bombardavimą karinių ir ekonominių taikinių, kurie sukeltų krašte chaosą. Tada priešas būtų priverstas taikytis. Generolo manymu Kinija šiuo metu visai nesanti pavojinga ypač vykstant vidiniams neramumams.

LIETUVIAI MONTREALIO PARODOJE

Montrealio Pasaulinėj parodoj bus ir Lietuvos vitražistų kūrinių. K. Morkūnas rengia vitražą vardu "Himnas darbui", o A. Garbanauskas su A. Stoškum — "Tėvynę". Šis pastarasis kūrinys būsiąs apie penkių tonų svorio. Vitražai gaminami iš storo stiklo (iki 25 cm.) labai sudėtingos metalo konstrukcijos, stiprios rišamosios medžiagos. Tie kūriniai, tačiau puoš ne Lietuvos, o "didžiosios tėvynės" paviljoną. (E)

LIETUVIAI VOKIETIJOJ

Spalio 16-22 d. Vokietijoje (Friedrichsdorf/Taunus) įvykusioj studijų savaitėj buvo nagrinėti lietuvių-latvių-estų santykiai su vokiečiais. Lietuvių-vokiečių santykius dėstė prof. Z. Ivinskis ir prof. Hellmannas. Latvių-vokiečių prof. Valters ir prof. Rimscha, estų-vokiečių prof. Angelus iš Lundo ir prof. Weiss. Dr. Namsons iš Koenigsteino kalbėjo apie tautybių santykius Baltijos kraštuose, naujųjų laikų istorikas dr. Kranhals pateikė Antrojo pasaulinio karo vokiečių okupacinės politikos Baltijos kratuose apžvalgą, o dr. Ischreyt iš Lueneburgo kalbėjo apie sovietinę okupacinę politiką. Pagaliau prof. V. Sivers kalbėjo apie Baltijos kraštų ir žmonių ypatingumus, o A. Gruenbaumas apie emigracijos klausimus.

(ELTA)

BANKSTOWNO SAV. MOKYKLOS SPEKTAKLIS

BUVO BROLIAI DEVYNI

JAU ŠĮ ŠEŠTADIENĮ DAINAVOJE

ANAPUS OKEANO

JONAS ŠOLIŪNAS

KREPŠINIO IŠVYKA AUSTRALIJON

Tokiu vardu pagaliau pasirodė seniai lauktoji knyga. Jos laukė viso pasaulio lietuviai, besidomį sportu, bet daugiausia jos laukė Australijos lietuviai. Mat, toje knygoje daugiausia apie juos ir rašoma.

Australijos lietuviai dar labai gerai prisimena mūsų krepšinio rinktinės viešnagę Australijoje. Dar ir dabar ne vienas grįžta dvejetą metų atgalios ir pergyvena tuos neužmirštamus momentus iš sporto aikštės. Ką tik išėjusi knyga labai gyvai mus visus grąžina į tas dienas.

Kiekvienas lietuvis, kur jis begyventų, visados didžiavosi ir didžiuojasi mūsų sportininkų laimėjimais. Prieš visus karus mes džiūgavome mūsų krepšininkais, kurie laimėjo Europos pirmenybes 1937 ir 1939 metais. Vėliau, jau tremtyje, didžiavomės mūsų krepšininkų pergalėmis Prancūzijoje.

Prieš keletą metų — 1959 m. mes ir vėl šypsojomės skaitydami savoje spaudoje apie nepaprastus mūsų krepšininkų laimėjimus Pietų Amerikoje. O 1964 m. išvyka į Australiją dar ir dabar tebėra neužmirštama.

Prisimename visus tuos krepšininkų laimėjimus ir keliones todėl, kad pirštu parodytum mūsų kaltę. Ligšiol nė vienas toks įvykis nebuvo užregistruotas, nebuvo aprašytas neperiodinėje spaudoje. Mes tegalime tik savo atmintimi pasikliauti, kada kalbame apie visus tuos įvykius. Gaila, bet mūsų sportininkai istorijai nepaliko tvirto užrašo nė apie vieną mūsų krepšininkų žygį, išskyrus paskutinįjį. Tiesa, laikraščiai rašė apie tuos įvykius. Tačiau laikraštis nėra knyga. Mes jį perskaitome ir numetame. Ir taip nebelieka nieko, kas būtų užregistravęs istorijai laimėjimus.

Leidžiant leidinį apie krepšinio išvyką Australijon ir buvo norėta atitaisyti skriaudą mūsų krepšininkams. Buvo norėta palikti tvirtą, nenykstamą paminklą, kuris ateities kartoms kalbėtų apie mūsų krepšininkų laimėjimus. Tokiu tikslu ir buvo išleista knyga. Už tat ir tos knygos pavėluotas išleidimas nėra jau toks baisus nusikaltimas prieš istoriją.

Knyga išėjo. Ją Australijon atgabena mūsų didysis visuomenininkas Juozas Bačiūnas. Dabar beliktų tik paraginti, kad visi Australijos lietuviai tą knygą nusipirktų. Beje, tos knygos leidėjas yra taip pat pats Bačiūnas. Jis šią knygą išleido tik vieno troškimo vedinas — suteikti Australijos lietuviams progos neužmiršti iškilaus įvykio, kurio liudininkais buvo jie patys. Tokį kilnų mūsų visuomenininko norą Australijos lietuviai turėtų labai gerai paremti.

Knygoje apie krepšinio išvyką skaitytojas ras visko. Ten trumpai surašyta chronologine tvarka visa tai, kas nutiko bekeliaujant. Toliau skaitytojas ras įvairių veikėjų pasisakymus apie tai, kaip buvo pradėta išvyka organizuoti, kaip ir kas atliko darbus ir t.t. Rašo ne tik Australijos lietuvių veikėjai, bet taip pat ir Šiaurės Amerikos lietuviai. Bus įdomu skaityti A. Laukaičio, B. Nemeikos, R. Sidabro. Vl. Radzevičiaus straipsnius. Daugeliui šypsnį ištrauks linksmai aprašyti nutikimai, kuriuos suguldė Pulgis Andriušis, B. Nemeika bei V. Dumčius.

Be kelionės aprašymo įvairiais klausimais rašo tokie krepšinio žinovai, kaip Vyt. Grybauskas, australietis Gaze bei latvis Berzarins. Labai įdomiai aprašo savo pergyvenimus Dr. R. Gaška bei J. Bulionis.

Žodžiu, knyga yra įdomi. Ir ne tik straipsniais. Joje sutalpinta virš šimto nuotraukų. Gražus M. Morkūno spaustuvės darbas taip pat turėtų prisidėti prie knygos populiarumo. Ir pagaliau esame laimingi, kad viršelį puošia nemirštamo grožio fotografija, kurios autorius yra neseniai žuvęs Vytas Valaitis.

Bendrai — atiduodame į rankas savo knygą apie kelionę Australijon. Tikimės, kad joje rasite bent dalinai aprašyta tai, ką jūs matėte ir girdėjote tuo laiku, kai pas jus viešėjo Šiaurės Amerikos krepšininkai. Imkite ir skaitykite!

Artėjančios Krašto Tarybos suvažiavimo proga "Tėviškės Aidai" (196.10.25. Nr. 42) vedamajame "Mintys pakeliui į Sydnejų" patiekia keletą siūlymų ir patarimų, kuriuos suvažiavimas turėtų priimti, nes "jei mes neprisitaikysime prie kintančių sąlygų, gyvenimas pats pasidarys savo išvadas, žinoma, mūsų visų nenaudai. Atsakomybė kris už tai turintiems sprendimo teisę". Tai lyg įspėjimas atstovams: būsite kalti, jei nepriimsite, kas siūloma ir patariama.

Suminima, kad nuo paskutinio suvažiavimo praėjo "dveji metai ramaus ir normalaus gyvenimo dėka abipusių pastangų" ir "tikėtasi, kad taika ir ramybė pagyvins ir bendruomeninę veiklą, bet to dar nepastebėta", ir nors Bendruomenės idėja "yra visų pripažįstama ir remiama, vis dėl to dar neįleidžia šaknų į platesnes mases". Pagrindinė priežastis — apatija ir lietuviškas pasyvumas".

Siūloma "bandyti tą pasyvumą ir apatiją mažinti tobulinant pačią bendruomenės organizaciją". Nors įvairiomis progomis ir yra pasisakyta, "kas yra tobulintino bendruomenėje", bet "galima "dar kartą priminti". Ir pirmenama — "kalti"... tie mūsų statutų bei potvarkių paragrafai, dėl kurių pati organizacija nustoja reikalingos pagarbos ir populiarumo". O kaltieji mūsų statuto paragrafai yra šie:

1. "Kurie siekia teritorinio, o tuo pačiu ir grupinio dominavimo"; 2. numatantieji "...seimo atstovų instituciją"; 3. nustatantieji, "...kad neužsimokėjęs solidarumo mokesčio neturi nei aktyvios, nei pasyvios rinkimų teisės, kitaip tariant, jie yra beteisiai bendruomenės nariai".

Pataria "... tautiniu atžvilgiu laikyti visus tautiečius lygiais prieš įstatymą, o solidarumo mokesčio akciją sustiprinti... per atskiras organizacijas... arba padaryti bendruomenę registruota organizacija, kurią tvarkytų tik finansiniai nariai arba latvių pavyzdžiu Bendruomenę sudaryti iš visų lietuviškų organizacijų sąjungos".

Tokios tai šio vedamojo pagrindinės mintys. Visapusiškai jas išgvildenti reiktų visos eilės rašinių. Šiuo kartu tenoriu tas mintis paliesti tik labai bendrais bruožais.

1. Kuris gi mūsų bendruomenės Statuto straipsnis "siekia teritorinio, o tuo pačiu ir grupinio dominavimo"? Kaip beieškotume — tokio straipsnio nerasime, nes jo ir nėra! Gal kai kam ir kils klausimas — koks gi čia reikalas? O reikalas yra labai paprastas, ir kas yra atidžiau sekęs mūsų spaudą bei bendruomeninį gyvenimą, tam tas ne naujiena. Kaltė metama mūsų statuto Str. 7, kuris nusako, kas sudaro Krašto Tarybą. Beliktų klausimas — kuo gi pasireiškia tas "teritorinis ir grupinis dominavimas"? Nurodoma, Sydnejaus, Bansktowno, Cabramattos apylinkės viso renka 20 tarybos narių, plius trijų apylinkių pirmininkai, plius septyni Krašto Valdybos nariai, turintieji Tarybos nario teises. Tad Sydnejaus lietuviai Krašto Taryboje turi viso 30 tarybos narių. Gi "tuo tarpu Adelaidė turi 16, o Melbournas 15 tarybos narių įskaitant ir apylinkių valdybų pirmininkus. Tad Adelaide ir Melbournas vos vienu tarybos nariu persveria Sydnejų. O jei pridėsime Sydnejui Krašto Kontrolės pirmininką, turintį tarybos nario teises, o jis, suprantama, turi būti sydnejiškis, nes Krašto Valdybos būstinė yra Sydnejuje, tai gausime 31 prieš 31. Va, čia ir yra tas sakomas "teritorinis dominavimas".

Kiek kiekvienoje iš šių apylinkių gyvena lietuvių, tikslių davinių neturime. Neabejotina, Sydnejuje gyvena daugiau lietuvių, nei Adelaidėje ar Melbourne. Jei Adelaidės ir Melbourno Tarybos narių skaičius neišpūstas, tai ir Sydnejaus neperdėtas.

Kodėl šis "teritorinis dominavimas" yra "tuo pačiu ir grupinis dominavimas"? Aiškinama, esą, tam Sydnejuje yra daug susispietusių bendruomenės narių, skirtingai galvojančių, nei federaliniai katalikai ir šie katalikai neišrenkami Tarybos nariais. Reikią ten atstovų skaičių sumažinti ir nesuteikti Krašto Valdybos nariams Tarybos nario teisių ir tada nebus teritorinio ir grupinio dominavimo (Įdomus samprotavimas — kas galvoja kitaip, negu federacinis katalikas, jau yra grupinis žmogus, o federacinis katalikas, turįs skirtingą galvoseną nei kuris kitas, nėra grupinis žmogus).

Nesuteikti Krašto Valdybos nariams Tarybos nario teisių, mano nuomone, būtų jiems didi moralinė skriauda. Juos laikytume tarsi samdiniais, pavesdami jiems rūpintis bendruomene, planuoti jos veiklą ir duoti savo darbų apyskaitą be balso spręsti. Taip galvojant nereikėtų suteikti ir apylinkių valdybų nariams teisės sprendžiamuoju balsu dalyvauti apylinkės susirinkimuose. (o jei, sakysim, Krašto Valdyba ar kuri apylinkės valdyba būtų perrinkta sekančiai kadencijai) o tokių atsitikimų yra buvę), tai jų nariai, nežiūrint kiek per tą laikotarpį būtų suvažiavimų ar susirinkimų, neturėtų sprendžiamojo balso.

2. Seimo atstovai. Pastebi — "Seimo atstovai turėtų būti realūs, o ne fiktyvūs", nes "...Australijos lietuviai yra pajėgūs pasiųsti į užjūrius seimo sesijon du atstovus". Anksčiau mūsų bendruomenė, vadovaudamosi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės įstatais rinko penkis seimo atstovus. 1958 m. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas priėmė šios bendruomenės konstituciją. Jos antrojo skyriaus 6 str. nurodo, "Krašto lietuvių B-nės renkamų atstovų skaičių kiekvienu atveju nustato Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba". Ši Valdyba mūsų bendruomenei nustatė šešis seimo atstovus. Ar kada nors būsime pajėgūs pasiųsti į seimą vieną ar kelis atstovus šiandie sunku pasakyti. Tačiau jų ir neišgalint pasiųsti jie būtini turėti, nes ta pati konstitucija numato — "tarpseiminiu metu seimas prireikus sprendžia atskirus klausimus, korespondenciniu būdu". Jų nerinkti ar rinkti mažesnį skaičių negu nustatyta, reikštų nepaklusti konstitucijai ir jos nustatytai tvarkai.

3. Solidarumo mokestis. Mes jį vadinam "Australijos lietuvio mokesčiu" Lietuvių Charta pažymi — "Tautinis solidarumas yra aukščiausia tautinė dorybė. Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklan kiekvienas moka nuolatinį tautinio solidarumo įnašą".

Su nusistebėjimu tenka išgirsti iš "Tėviškės Aidų", kad "kita rakštis mūsų organizme yra pridavimas neproporcingos reikšmės solidarumo mokesčiui". Mūsų Statutas reikalauja susimokėti solidarumo mokestį, jei norima dalyvauti bendruomenėje sprendžiamuoju balsu. Šis reikalavimas nėra bendruomenės nario teisių "atėmimas ar apribojimas". Bendras dėsnis — teisė visada pareigos sąlygojama.

(*Nukelta į psl. 3*)

SENA GIESMĖ SUBTILIU TONU

Rašo J. Valys

TOKIOS TOKELĖS

Daug pardavė. Dail. Leono Urbono parodos metu Čikagoje buvo nupirkta 17 paveikslų. Bendrai, dailės paroda labai pasisekė, ir lietuviškoji Čikaga turėjo retos progos pasigėrėti tolimojo svečio darbais.

Sportininkų suvažiavimas. Šiaurės Amerikos lietuvių sportininkų suvažiavimas buvo lapkričio 19-20 d.d. Detroite. Dalyvavo daug atstovų. Nutarta ruošti išvyką su krepšinio rinktine užsienin 1968 m. Apie tai vėliau — daugiau.

Draudžia lietuviškai. Detroito lietuvių šv. Antano parapijos nariai turi sunkumų dėl lietuvių kalbos išlaikymo bažnytinėse apeigose. Siaurinamas lietuvių kalbos naudojimas pamaldose ir kitose religinėse apeigose. Lietuviškoji visuomenė dėl to protestuoja ir deda žygių. kad lietuvių kalba ir toliau išliktų bažnyčioje, kurią pastatė r išlaiko vietos lietuviai.

MŪSŲ MIRUSIEJI

KAZIMIERUI VYTAUTUI ZAKARUI ŽUVUS

Naktį iš lapkričio 25 į 26 d. Sydnejuje buvo mirtinai suvažinėtas lietuvis studentas Kazimieras Vytautas Zakaras. Grįžtant su draugu namo jam pakely sugedo mašina ir jiedu kelio pakraščiu ėjo ieškodami telefono. Pravažiuodama mašina Kazimierą Vytautą užkliudė ir mirtinai pritrenkė. Nuvežtas į ligoninę jis neatgavęs sąmonės po valandos mirė. Taip žuvo jauna daug žadėjusi lietuviška atžala dar nepradėjusi išsiskleisti gyvenimui, sulaukusi vos 21 metų amžiaus.

K. V. Zakaras

Kazimieras Vytautas Zakaras, buvo gimęs 1945 m. sausio 5 d. Vokietijoje tėvams pasitraukus iš Lietuvos nuo komunistinio teroro. Atvykus į Australiją jis pradėjo čia lankyti mokyklą. Aukštais pažymiais baigęs gimnaziją jis stojo studijuoti chemijos N.S.W. universitete Sydnejuje. Jis buvo darbštus ir labai gabus. Sąlygos buvo tokios, kad jis tegalėjo studijuoti tik vakarais, nes dienomis dirbo chemijos laboratorijoje.

Kaip jaunuolis buvo labai pamėgęs sportą: žaidė futbolą būdamas universiteto komandos kapitonu, priklausė eilei ne vien lietuviškų, bet ir australiškų organizacijų.

Kaip lietuvis jis iš mažens lankė Bankstowno savaitgalio lietuvių mokyklą, priklausė lietuviams skautams. Paskutiniaisiais metais jis ypač susirišo su lietuvių jaunimu, įstojo į tautinių šokių grupę ir čia visa širdimi įsijungė į lietuvišką gyvenimą. Pats Vytautas buvo linksmo būdo, geros širdies, darbštus ir teisingas

Giliam skausme taip tragiškai netekus sūnaus paliko tėvai M. ir M. Zakarai, sesuo (jau ištekėjusi) Liuda, broliai Vladas ir Julius. Skaudžiai Zakarų šeimos tragediją išgyvena ir visa Sydnejaus lietuvių visuomenė, ypač jaunimas.

Palaidotas a. a. Kazimieras Vytautas Zakaras gruodžio 1 d. Rookwood kapinėse lietuvių sekcijoje gausiai lietuvių, ypač jaunimo palydėtas į amžinojo poilsio vietą, pats dar nespėjęs pavargti.

n. n.

ELENOS DAGIENĖS NETEKUS

(1882.12.24—1966.11.7)

Manęs dar nebuvo
Alyvos žydėjo,
Manęs nebebus jau,
Jos vėlei žydės

Liaudies daina

Lapkričio 7 d. vienoje iš Melbourno ligoninių mirė pedagogė Elena Meissnerytė-Dagienė. Savo gyvenimo saulėlydį velionė leido sūnaus Jono ir marčios Elenos gražiai globojama. Ilgesnį laiką sirgo ir nebepasikėlė iš patalo paralyžiaus kaustoma. Lapkričio 10 d. įvyko laidotuvės Fauknerio krematoriume.

Velionė gimė 1882. gruodžio mėn. 24 d. Panevėžy. Vaikystę leido Liepojuj, kur mokėsi progimnazijoj, jos motinos įsteigtoj. Vėliau lankė Kauno Marijos gimnaziją, kurią baigė 1900 m. Dvejus metus mokėsi dainavimo St. Petersburgo konservatorijoj. Grįžusi Kaunan dėstė vokiečių kalbą Marijos gimnazijoj. 1908 m. ištekėjo už kapitono Martyno Dagio, kilusio iš Biržų apskr. Velionė su vyru yra paruošusi ir išleidusi lietuvių-rusų kalbų žodynėlį lietuviams kareiviams. Su vyru persikėlė į Homelį, kur nuo 1914 iki 1921 m. mokytojavo. I-mame pasauliniame kare vyrui žuvus, pasiliko su keturiais mažais vaikais.

1921 m. grįžta į nepriklausomą Lietuvą ir apsigyvena Kaune. Čia iki 1941 m. mokytojavo gimnazijose. Nors tarnyboje ir namuose buvo labai užimta, rasdavo laiko paruošti ir pastatyti mokyklų šventėms veikalėlių iš žymesniųjų klasikų literatūros. Būdama pažangi vokiečių kalbos mokytoja, paruošė ir išleido du vokiečių kalbai mokytis vadovėlius: 1933 m. Immer zur Hand, deutsche Schulgrammatik nach der An schaungsmethode, 1934 m. Vokiečių kalbos gramatiką. Kalbų mokyme laikėsi tiesioginio metodo ir yra vadovavusi vokiečių kalbos kursams ir suaugusiems pagal Berlitzo metodą. Buvo pasiaukojanti, atviro ir nuoširdaus būdo, puoselėjo meilę žmogui. Todėl ji buvo visų mylima ir gerbiama, o ypač skaitlingų savo mokinių.

Savo gyvenime patyrė daug sunkių smūgių, bet nepalūžo, vis su didesne energija ir pasiryžimu nugalėdavo įvairias gyvenimo kliūtis. Ir viena su mažais vaikais palikusi, nesuklupo, bet daug dirbdama ir pasiaukodama išauklėjo visu keturius savo sūnus padoriais žmonėmis. Australijoje, savo gyvenimo saulėlydyje, gyveno savo sūnaus Jono ir marčios Elenos šeimoje, kur rado užtarnautą malonią globą ir rūpestingumą. Savo paskutinias ligos dienas leido kantriai ir su žodžiais "Viskas priklauso nuo Dievo" užbaigė savo gyvenimo kelionę.

Paliko nusiminę sūnus Jonas, marti Elena, vaikaičiai Raimondas ir Elena Snieguolė bei provaikaitė Vilija.

Su didžia pagarba ir susikaupimu atsisveikiname su Elena Dagiene, Lietuvos jaunimo auklėtoja ir švietėja. Tebūnie Tau, Kolege, lengvas kelias į Anapilį!

A. Krausas

Tragiškai žuvus

KAZIMIERUI VYTAUTUI ZAKARUI

skausmo valandoje jo tėvus, brolius, seserį ir artimuosius giliai užjaučia

Zita Šidlauskaitė

Netekus grupės nario ir draugo

KAZIMIERO VYTAUTO ZAKARO

su dideliu sielvartu jo mirtį išgyvena ir jo tėvams bei artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Sydnėjaus Tautinių Šokių Grupė

Tragiškai žuvus

KAZIMIERUI VYTAUTUI ZAKARUI

p.p. Zakarų šeimai ir artimiesiems skausme gilią užuojautą reiškia

Šidlauskų šeima

Giliai ir nuoširdžiai nelaimėje užjaučiame p.p. Zakarus, šeimą ir artimuosius tragiškai netekusius sūnaus

KAZIMIERO VYTAUTO ZAKARO.

Reisgių šeima

Skaudžios nelaimės ištiktus p.p. Zakarus, tragiškai žuvus sūnui

KAZIMIERUI VYTAUTUI,

skausme giliai užjaučia ir drauge liūdi

Stašionių šeima

Buvusį Dainavos Namų Valdybos Pirmininką Mykolą Zakarą ir jo šeimą tragiškai žuvus sūnui

VYTAUTUI,

giliai užjaučia

Dainavos Namų Valdyba

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
73 Holden St., Ashfield, N.S.W. Tel. 71 3475

SPORTAS GEELONGE

VYRŲ KREPŠINIS

Nors moterų krepšinis jau pasibaigė, bet Vyties vyrai dar vis kovoja, kad ir nelabai sekmingai. Pirmą ratą užbaigė be laimėjimo.

Įdomiausios rungtynės tai buvo susitikimas su kaimynu Varpu, kurie žaidžia toj pačioj divizijoj; Vytiečiai turėjo nusileisti kaimynams penkių taškų persvara.

Taigi, rezultatai paskutinių rungtynių pirmam rate:

VYTIS — METRO
30—60

Taškus pelnė: A. Čerakavičius 12, S. Šutas 10, A. Šimkus 4, E. Lipšys 2 ir V. Zylė 2.

VYTIS — VARPAS
38—43

Taškai: S. Šutas 10, A. Šimkus 8, V. Zylė 8, A. Čerakavičius 7 ir E. Lipšys 5.

Antrą ratą vytiečiai pradėjo su didesne viltim laimėti, bet tai lengviau pasakyti negu padaryti. Žaidimo lygis kiek pakilo, bet dar vis trūksta tikslesnių mėtymų geresniems rezultatams pasiekti. Seka pirmų trijų rungtynių rezultatai.

VYTIS MONTAGUE
30—49

Taškus pelnė: S. Šutas 10, E. Lipšys 4, K. Starinskas 4, A. Šimkus 3, A. Čerakavičius 3, V. Obeliūnas 2, S. Karpuška 2, V. Zylė 2.

VYTIS — SOUTHERN CROSS
22—40

Taškus pelnė: S. Šutas 14, E. Lipšys 6 ir V. Obeliūnas 2.

VYTIS — REDS
28—75

Taškus pelnė: S. Šutas 14, V. Obeliūnas 5, E. Lipšys 4, A. Šimkus 4 ir V. Zylė 1.

K.S.

NELAUKTAS GRASINIMAS

Parduotuvės savininkas skambina policijai:

— Pone viršininke, apginkite! Gavau grasinanti laišką...

— Hm... laiškas anoniminis?

— Ne, pasirašytas.

— Kas gi pasirašė?

— Mokesčių inspektorius...

Sporto nuotrupos

Po gana ilgoko laukimo pagaliau jau pasirodė Amerikos lietuvių krepšininkų išvykos į Australiją albumas, kurį redagavo mums gerai pažįstamas žurnalistas Jonas Šoliūnas ir išleido J. J. Bačiūnas. Šis leidinys yra tikrai puikus, duodąs pilną šio vizito vaizdą, matytą Amerikos ir Australijos lietuvių žurnalistų ir fotografų. Mano nuomone, šį leidinį turėtų įsigyti kiekvienas sportą ir ypatingai krepšinį mėgstąs lietuvis, o jeigu ši knyga ateinančios sporto šventės metu būtų įteikta individualiniams paskirų šakų laimėtojams vietoje kartais menkaverčių taurių, tai šis dalykas, manau, atsiektų daug geresnių vaisių.

O gi štai aną dieną Sydnejuje labai žinoma asmenybė, būtent Algis Plūkas, bekalbėdamas apie būsimą Sporto Šventę ir paklausė, kodėl sportininkai, turėdami šiais metais jau 17-tą sporto šventę, kurios visuomet būdavo taip gražiai atidaromos ir uždaromos, neturi savo atskiro sporto švenčių himno, kuris, jo nuomone, kaip ir pas visas kitas didesnes organizacijas, yra būtinas. Tikrai, po tokio užklausimo, pasijutau spąstuose ir nežinojau ką ir beatsakyti. Sutinku su Algiu ,kad toks švenčių himnas ir turėtų būti. Pagalvokite, vadovai!

ŽINIOS PASIEKĖ IŠ SOSTINĖS Canberros lietuvių sportininkų, jog jie yra nusivylę, kad per sporto šventes nėra golfo varžybų. Jų nuomone dabar ir pas Australijos lietuvius golfas labai ir labai populiarėja ir reikėtų ateity ir šią sporto šaką įtraukti į varžybas. Kiek žinau, tai ir Sydnejuje yra nemažai golfą žaidžiančių, ir vienas iš pirmųjų ir bus žymus Lietuvos krepšininkas Dr. L. Petrauskas.

KALBANT APIE GOLFĄ norisi prisiminti ir kitą (gal sunku būtų ir sporto šaka pavadinti) žaidimą — tai bridžią. Tiek sostinėje, tiek ir Sydnejuje, o manau ir kituose miestuose, šį kombinuotą kortų žaidimą kultyvuoja nemažai ir lietuvių ir net dalyvauja paskirose varžybose. Nors, žinoma, jeigu pripažintų kas nors bridžią sportu, tai kaip gi su dar populiaresniais pas mus žaidimais — proferansu ir pokeriu?!

SPORTO ŠVENTĖS PASIRENGIMAI Sydnejuje eina prie pabaigos, tik sunkiausia yra krepšinio vadovams, kadangi šiais metais Sydnejuje dalyvauja šešios vyrų, penkios mergaičių ir po keturias jaunių berniukų ir mergaičių komandas. Ir svarbiausia, kad daugumas jaunių dalyvauja tautinių šokių grupėse, kiti choristai, studentai ir pan. Norint visas rungtynes sutalpinti į šventės laiką ir tuo pačiu prisitaikinti prie esmų kitų parengimų reikia Saliamono galvos. Kaip tas viskas rengėjams pavyks, pamatysime vėliau.

VIENAS IŠ ŽYMIAUSIŲ SOSTINĖS Canberros stalo tenisininkų, kuris žaidžia ir už Canberros Vilką, negali surasti kokių nors raštiškų įrodymų, jog jis yra gimęs Lietuvoje ar turįs kokių nors kraujo ar giminystės ryšių su lietuviais, kas, žinoma, jam atims galimybes žaisti mūsų sporto šventėje ir gal tuo pačiu sostinei laimėti pergalės taurę.

F. GRUŽAS, BUVĘS mūsų sostinės krepšininkas, šiuo metu baigia pabusti iš sportinio miego.

Mat, jo sūnus, aukštas ir gerai sudėtas sportininkas, žaidžia už savo gimnazijos krepšinio rinktinę ir tuo pačiu įsijungė į Vilko krepšinio komandą, ko pasekoje, atrodo, veteranas Faustas pradės ne tik savo sūnų, bet ir visą Vilko komandą mokinti krepšinio meno.

GI KITAS SOSTINĖS krepšininkas veteranas P. Pilka, nors jau iš aktyvaus sporto senokai pasitraukė, bet susižavėjęs buvusiais mūsų svečiais Amerikos lietuviais krepšininkais galvoja pats sudaryti savo krepšinio komandą, ką liudija ir neseniai jo šeimoje susilaukstas trečiasis sūnus. Sveikinam Petrą ir visą jo šeimą.

ČIKAGOS ATVIRAS ŠACHMATŲ pirmenybes, kuriose dalyvavo 201 šachmatininkas, laimėjo trys meisteriai, surinkę po šešis su puse taško. Iš jų vienas buvo ir mūsų meisteris Povilas Tautvaišas.

KALBANT APIE ŠACHMATUS rekordinis skaičius — 15.000 žiūrovų 1936 m. buvo susirinkę į Hurlingham stadioną Anglijoje stebėti šachmatų rungtynių, kuriose žaidė du Anglijos meisteriai ir figūromis buvo ištaigingai pasipuošę vyrai ir moterys gyvoje šachmatų lentoje.

TAI BENT BUVO BOKSAS, kai prieš 50 metų britų nuogų rankų bokso čempionas J. Belcher kovojo 42 rundus ir laimėjo rungtynes po to kai po 36 rundų jis prarado vieną savo akį.

PIRMOS BOKSO RUNGTYNĖS Australijoje įvyko 1814 metais Hyde Parke, Sydnejuje, kur J. Berninger po 56 rundų, kas užtruko dvi su puse valandos, laimėjo rungtynes. Viena iš pagrindinių šių rungtynių taisyklių abiems boksininkams buvo, jog jie turėjo prieš pat rungtynes nubėgti po penkias mylias. Tai bent ištvermė senovėj!

DAR VIS SYDNEJAUS SPORTO vadovybė skundžiasi ir turi vargo su sportininkų apgyvendinimu. Visi, kas turi dar vietos, prašomi pranešti bet kuriam valdybos nariui ar sportininkui, už ką valdyba iš anksto dėkoja.

Rimas Gailius

KOVO KLUBE

PRANEŠIMAS KOVIEČIAMS

Pranešame, kad gruodžio 11 d. (Sekmadienį) 10 val. ryto įvyks informacinis pranešimas sportininkams, kurie dalyvaus šių metų Sporto Šventėje. Dalyvavimas visų sporto šakų sportininkams privalomas.

.... Sydnėjaus "Kovo" valdyba.

SVEIKINIMAS

Sydnėjaus lietuvių sporto klubo valdyba , šachmatininkai ir sportininkai sveikina Veroniką ir Vaclovą Liugas sūnaus gimimo proga. Tikime, kad sūnus paseks tėvo pėdomis ir užaugęs bus geras šachmatininkas.

SAVAIS REIKALAIS

SAVOS VEIKLOS KLYSKELIUOSE

Tautinė bei politinė mūsų veikla negali būti užsibarikadavusi nuo šalutinių įtakų. Šiomis įtakomis kartais mūsų veiklai padedama, bet dažniausiai trukdoma. Tokia, mums nepalanki šalutinė įtaka šiais metais pasireiškė iš Vatikano pusės, saryšyje su tūkstanties metų krikščionybės priėmimo Lenkijoje sukakties minėjimu Šiai sukakčiai paminėti Vatikane buvo išleistas specialus pašto ženklas, kuriame, tarp Lenkijai reikšmingų istorinių asmenų bei vietovių, yra įtarptas ir Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas. Dėl mūsų sostinės Vilniaus ir religiniu požiūriu lietuvių tautai brangių Aušros Vartų pašto ženkle įterpimo, atitinkamų mūsų pareigūnų bei organizacijų laiku buvo atkreiptas Vatikano dėmesys. Į tai tačiau buvo atsakyta, kad šio pašto ženklo turinys esąs siejamas ne su politine, bet su religiniai istorine mintimi, kuri esanti reikšminga Lietuvai, Lenkijai ir visai Bažnyčiai. Tai nenuoširdus ir politiniai suktas Lietuvos teisių į jos sostinę Vilnių pažeidimas sulauktas iš viso pasaulio katalikams vadovaujančio Vatikano. Ši padarytoji skriauda skaudi visai lietuvių tautai. Prisimintina tačiau, kad ji svetimųjų, ne savų mums padaryta.

Būdinga tačiau, kad visai analogiška skriauda tarsi, patys savos sostinės Vilniaus išsižadėdami, pasidarėme mes patys sau Washingtone lietuvių įrengtą koplyčią pavadindami Šiluvos o ne Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos vardu. Atskirais prašymais ir viešais pasisakymais spaudoje buvo prašytas vyskupas Brizgys minimą koplyčią pavadinti Vilniaus Aušros Vartų vardu. Tačiau ne tik koplyčia prašomu vardu nebuvo pavadinta, bet, pagal žinias spaudoje, net nebuvo paaiškinta motyvai kodėl taip daroma. Lietuviškosios veiklos reikaluose tiek pasimetė, kad Šiluvos mažą bažnytkaimį laikome Lietuvos vardui užsienyje garsinti reikšmingesniu už Lietuvos sostinės Vilniaus vardą. Kyla klausimas kas labiau lietuvių tautai dėl Vilniaus pažeidimo nusikalto: Vatikanas ar išeivijos lietuvių dvasinė vadovybė? Į šį klausimą atsakys ateityje lietuvių tautos istorija.

— ★ —

Išeivijos lietuvių spaudoje (Metmenys Nr 8) pradėjome save įtikinėti, kad lietuvių tautos žadintojai mūsų tautiniam prisikėlimui neturėję jokios įtakos. Vienas daktaras, humanitaras, aiškindamas asmenybės — didvyrių kulto blogybes priėjo tokios nuomonės: didvyriai esą per toli ir peraukštai, kad mums tarnautų konkrečios, kasdieninės akcijos modeliais. Lietuvių tautoje laisvės troškimą pažadinę ne jos didvyriai, bet laisvų valstiečių klasės susidarymas. Nepriklausomybės atgavimas esąs šios klasės veržlumo rezultatas. O šį pribrendusį vaisių nuraškęs Vincas Kudirka.

Pagal tokią koncepsiją, lietuvių tautos valstybiniam prisikėlimui buvo bereikšmiai jos švietėjai ir tautinės sąmonės žadintojai: Donelaitis, Valančius, Basanavičius, Maironis, Kudirka, Vaižgantas ir kiti. Bereikalo ir dabar, gal būt. mūsų visuomeninkų ir kultūrininkų dirbama, jei prileidžiama, kad visa apsprendžiama pagal socialinės dinamikos teorijos dėsnius.

Nesame tačiau niekur girdėję paneigiant Voltaire, Rouseau, Mirabeau įtakos Didžiajai Prancūzų Revoliucijai. Taip pat — Markso Engelso, Lenino įtakos pasaulio komunistiniam judėjimui. Tik lietuvių tautinio atgimimo žadintojai tūlų mūsų kultūrininkų prilyginami "pribrendusių vaisių raškytojams." Jau toks lietuvių būdas, kad visa kas svetimų daroma kilnu, būtina ir protinga. Ne bereikalo todėl gal Kant'ą, Dostojevskį savinamės buvus lietuviais.

Ne mažiau patys save apsmeižiame apie save išgalvotų dalykų prirašome Australijos lietuvių spaudoje. Tai kartojasi jau eilė metų specialių pareiškimų, nutarimų, paklausimų ir kitokių straipsnių forma. Laiko perspektyvoje pajuntama tačiau, kad visa tai daryta ne dėl savos bendruomenės gerovės, bet dėl asmeninių, grupinių kartais net dėl labai siaurų, neapgalvotų užgaidų. Ne bereikalo viename vietos lietuvių laikraščio šių metų vedamajame rašoma: "Mūsų savitarpinė nesantaika liko tik nemaloniu istoriniu faktu." Taip prisipažinus, gal nevertėtų daugiau apie tai ir kalbėti? Bet, dėjasave neteisingai inkriminuoti nebesiliaujama. Vykstančiam į P.L.J. Kongresą Australijos lietuvių jaunimui buvo įtaigojama išryškinti ten tokius klausimus, kuriuos nėra jokio pagrindo ten kelti ir ryškinti, nes jie niekad lietuvių tautos nelietė. (Paklaustieji dėl šio reikalo net nedrįso viešai nieko paaiškinti). Birželio trėmimus minint, savų artimų išvežtųjų liūdinti tauta straipsnį rašančio buvo "nuraminta", kad ir trėmimų instrukciją pasirašiusieji tik viešai tylėję, o jų širdžių esą niekas negalėjęs patikrinti. (Tarsi siūloma spėti, kad gal ir jie drauge su visa tauta verkė?). Jei spėliojimais ir padavimais galima būtų tikėti, tai yra sakoma, kad ir karalius Herodas po įsakymo iššūdyti Betlejuje visus iki 2 metų kūdikius, savo gailestingumą įrodyti surinkęs į buteliuką savas ašaras. Tas ašaras tačiau jis turbūt liejo ne iššūdytų kūdikių gailėdamasis, bet bijodamas prarasti savo karališkąjį sostą. Patikrinus viešai tylėjusių širdis ar nebūtų buvęa anologiškumo?

— ★ —

Visuomeninkams, kultūrininkams, išeivių dvasiniu gyvenimu besirūpinantiesiems ir lietuviškosios spaudos darbuotojams vis tik reikėtų daugiau ir gilesnio tautinio atsakomybės jausmo. Nepajuntama, kaip pasikarščiavus neteisingai, perdėtai apsismeižiama. Tačiau kada mūsų savitarpiais šmeižtais pasinaudoja juos dar labiau sutirštindama svetimoji spauda, pasijuntame labai pasipiktinę. Jei pykstame ant kitų neteisingai mus šmeižiančių, tai ko verti taip darą savieji?

Viržis

AUKOS

AUKOS SYDNEY S.M.S.G. DRAUGIJAI

	Senelių namų fondui	Ligonių reikalams
B. ir V. Barkai	5.00	5.00
Iz. E. Jonaičiai	5.00	5.00
Dr. Kišonas	50.00	—
H. Karvelienė	2.00	2.00
P. ir J. Tallat-Kelpšai	5.00	—
A. ir J. Leveris	3.00	—
P. Bačiulis	8.00	2.00
A. Žilys	4.00	4.00
R. Šilinis	2.00	—
Nepasirašęs	1.00	—
A. Krausas	2.00	2.00
Č. Kanteika	2.00	—
M. Martišius	4.00	—
J. Daubaras	—	2.00
O. Gruodzinskas	6.00	4.00
O. Šliterienė	2.00	—
H. Janulevičius	10.00	—
O. ir J. Makarovai	2.00	2.00
J. Sirutis	1.00	1.00
K. Miniotas	5.00	—
K. Labutis	2.00	—
Dr. L. Petrauskas	10.00	—
Vyt. Bernotas	5.00	—
A. Šimkūnas	1.00	1.00
R. Venclovas	3.00	1.00
A. ir M. Bučinskai	1.00	1.00
E. Baueris	2.00	2.00
J. Janavičius	2.00	1.00
A. Gaidukas	10.00	—
V. Juodsnukaitis	4.00	2.00
V. G. Kazokai	10.00	—
Newcastelio Geradaris	—	2.00
J. Matikovas	2.00	—
A. Matukas	5.00	—
P. Blažys	5.00	5.00
V. Januškevičius	1.00	1.00
B. Daukus	1.00	1.00
Viso	183.00	46.00

Visiems aukotojams draugija nuoširdžiai dėkoja. *Valdyba*

ŽEMĖS MOKESČIAI

Iš Valstiečių Laikraščio (lapkr. 13) paaiškinimų matyti, kad Lietuvoj už sodybinius sklypus (daržus) imamas žemės mokestis po 35 kapeikas už arą, o jei kas yra gavęs skypą didesį, negu numatyta, tas moka dvigubą mokestį. Tad už normalų (0.6 ha) sklypą reikia mokėti 21 rublius kasmet.

Nepriklausomoj Lietuvoj vidutinis žemės mokestis buvo pusantro cento už arą. Dabartinės kapeikos vertė apytikriai yra kaip cento. Tad už žmonėms paliktus naudoti sklypelius dabar imami maždaug penkeriopai didesni mokesčiai. Lietuvos valstybė už visą žemę surinkdavo apie 18 mil. litų, o dabar už nepilnus penkis jos nuošimčius surenka apie 7 mil. rublių. (*ELTA*)

DAR NEVĖLU PASVEIKINTI SAVO PAŽĮSTAMUS, ARTIMUOSIUS, BENDRADARBIUS IR KLIENTUS ŠVENČIŲ PROGA IR PALINKĖTI JIEMS LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ PER MŪSŲ PASTOGĘ. Šiandie pasiųskite savo sveikinimus, kad tilptų Mūsų Pastogės kalėdiniame numery.

City Travel Center

LIETUVIŠKAS KELIONIŲ BIURAS

318 LITTLE COLLINS STREET, MELBOURNE

užsako bilietus laivu ar lėktuvu į visus pasaulio kraštus

* Jokių papildomų mokėjimų.
* Išrūpinam kelionės dokumentus, bagažo draudimą ir t.t.
* Atstovaujam P. and O. Orient Lines, Cunard Line, Lloyd Triestino, Sitmar, Cogedar, Flotta Lauro ir
* kitas laivininkystės bendroves.
* Nuo 1959 m. mandagus ir malonus patarnavimas.

Raštu ar žodžiu kreipkitės pas

ALG. ŽILINSKĄ

CITY TRAVEL CENTER,

318 Little Collins Street, Melbourne

Sena giesmė

(Atkelta iš psl. 2.)

Bendruomenės reiškimosi kelius nustato jos konstitucija, statutai ir kiti nuostatai. Pagal Lietuvių Chartą kiekvienas lietuvis savaime yra bendruomenės narys ir savaime turįs lygias bendruomenės nario teises. Reikalavimas susimokėti nei vieno neišskyrė iš jų teisių o taip pat nei vienam jų nepateikė išskirtinos teisės. Vieni tų narių, mokėdami solidarumo mokestį, nori pasinaudoti ta teise, kiti, nemokėdami to mokesčio nenori turima teise naudotis. Aiškumo dėlei prisiminkim mūsų statuto nuostatus, kurie bendruomenės nariui, neturinčiam 18 metų, neleidžia balsuoti sprendžiant bendruomenės reikalus, o neturinčiam 21 metų amžiaus, būti renkamam į bendruomenės valdomuosius organus, nors jie ir būtų susimokėję solidarumo mokestį. Tačiau ir šio nuostato nelaikome teisių siaurinimu.

Štai kuo "kalti" mūsų nuostatai, dėl kurių "pati organizacija nustoja reikalingos pagarbos ir populiarumo". Nenorėčiau su šiuo teigimu sutikti. Tiesa, "Tėv. Aidai" geriau žino nei visi kiti, kas ir kokiomis priemonėmis per eilę metų reiškė bendruomenei "pagarbą" ir ją "populiarino". Tačiau bendruomenė ėjo savo nusistatytu keliu vis labiau stiprėdama ir šiandien jau galima sakyti, gana tvirtai stovinti ant savo pagrindų. Gaila, kai daugelis bendruomenės narių vis dar atokiau laikosi ir neatlieka savo pareigos bendruomenei, jei esamų kaikurių organizacijų vadovai suprastų, jog ir jie patys ir jų vadovaujamų organizacijų nariai yra Bendruomenės nariai. To "Tėv. Aidų" suminėto "dvejų metų ramaus ir normalaus gyvenimo" pradžioje Melbourno apylinkė turėjo savo metinį susirinkimą. Prieš susirinkimą išgirdome — "nei raginu, nei draudžiu dalyvauti susirinkime". Tur būt nereikia nurodyti, kas ir kur tuos žodžius ištarė. Esame įpratę panašius žodžius girdėti, ir tas mūsų nestebina. Bet gi, šiame pasakyme slypi įsitikinimas — galiu jums ir uždrausti dalyvauti bendruomenės susirinkime! Dera suminėti — "kokiai organizacijai bevadovautumei, jausk suprask ir kitus įtikink, kad aukščiausia pasaulyje išsiskirsčiusių lietuvių organizacija yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kuriai palenkiamos visos vietinės lietuvių bendruomenės ir organizacijos" (V. Čižiūnas, Tautinis auklėjimas šeimoje, 218 psl.).

Baigiantis šiems dvejiems metams "ramaus ir normalaus gyvenimo" Adelaidės apylinkė rinko Krašto Tarybos narius, o tuo pačiu laiku parapijos vadovybė surengė iškylą garlaiviu. Tokie pasielgimai nerodo bendruomenės reikalų supratimo. Visą mūsų lietuvišką gyvenimą derina bendruomenė ir jos rinkta vadovybė. Organizacijos turėtų žiūrėti, ar jų veikla suderinta su bendruomenės tikslais ir uždaviniais.

Gal neperdėsiu pasakęs, jog daugelio orgonizcijų vadovai, nekalbant apie tų organizacijų eilinius narius, nėra susimokėję solidarumo mokesčio. Ar tai sakydamas klystu, galėtų pasakyti apylinkių valdybos. Mūsų statutas reikalauja iš organizacijų mokėti kultūros reikalams mokestį nuo jų rengiamų pramogų, į kurias atsilankantieji moka įėjimo mokestį. Ar daugelis organizacijų šitą mokestį moka? Tą galėtų pasakyti Krašto Valdyba. Žinau, Melbourno Lietuvių Klubas šią pareigą uoliai atlieka. Pagarba jam.

Mūsų bendruomenės santvarka demokratiška, lanksti, moderni. Nejaugi vis dar negalim perprasti bendruomenės esmės, kad reiktų mums iš dabartinio bendruomenės susitvarkymo pereiti į registruotą draugiją. Nepamirškime, — registruotoms draugijoms įstatymas nustato visą eilę reikalavimų, formalumų, kurie apsunkintų laisvą ir lankstų reiškimąsi bendruomenėje ir, kas svarbiausia, nustotume visuotinio ryšio savaime mus jungiančio kaip lietuvius. Neturį 21 m. amžiaus negalėtų būti šios draugijos nariais. Reiktų pareiškimų jon įstoti, ir t.t. ir t.t.

Sakoma, latvių bendruomenę sudaro jų organizacijų sąjunga. Nežinau, kiek šis jų tvarkymosi būdas geras, lankstus, patogus.

J. Valys

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

CANBERRA

PAVYKĘS SUSIRINKIMAS

Lapkričio 27 d. apylinkės valdybos rinkimai praėjo pasigėrėtinai. Senosios valdybos pirmininkas p. A. Andriuška atidaręs susirinkimą pakvietė susirinkimui pirmininkauti p. A. Čeičį ir sekretoriauti p. L. Budzinauską. Susirinkimas, išklausęs senosios valdybos pranešimus apie nuveiktus darbus daugiau nei vienerių metų veikloje priėjo prie valdybos rinkimų. Susirinkusieji be didesnių sunkumų išrinko naują valdybą, kuri ten pat ir pasiskirstė pareigomis: Pirm. p. Janulaitis, sekret. p. L. Budzinauskasą iždn. p. M. Balsienė ir narys kult. reikalams p. R. Keraitis jun. Kandidatais paliko p.p. F. Borumas ir P. Dobrega.

Šis sklandžiai praėjęs susirinkimas priartino keletą jaunimo atstovų prie reikšmingo darbo, iš kurių vienas (R. Keraitis) net ir valdybon įėjo.

Klausimų ir sumanymų eilėje kilę svarstymai kaip labiau suaktyvinti jaunimą. Naujoji valdyba svarbiausiu savo uždaviniu ryžtasi kuo daugiau jaunimo įtraukti į lietuvišką veiklą.

A.

KLUBO PASKAITOS

Lapkričio 13 d. Canberros Liet. Klube sydnėjiškis Jurgis Bistrickas skaitė įdomią paskaitą tema "Šeštasis žmogaus jausmas". Dėl reto paskaitos pavadinimo pasi klausyti prelegento susirinko rekordinis klausytojų skaičius. J. Bistrickas gerai išstudijavęs gana išsamiai ekskursavo parapsichologinių problemų lauke. Dalykas naujoviškas ir be universitetų auditorijų mažai kur girdimas. Klausytojai, atrodė, lyg ir daugiau tikėjosi, lyg ir galvojo pagauti pačioj paskaitoj kokį dvasinį pasireiškimą. Šiaip prelegentas paskaitai buvo rimtai pasiruošęs.

*

Lapkričio 17 d. vakare Canberros Liet. Klubas turėjo Zigmo Sipavičiaus pranešimą iš jo kelionių po Jungt. Amerikos Valstybes. Prelegentas vaizdžiai ir praktiškai patiekė savo kelionių įspūdžius suteikdamas gerą vaizdą tiems, kurie JAV nėra matę ir nematys, o tie, kurie ruošiasi pamatyti, gavo praktiškų patarimų.

Po pranešimo jaunasis Sipavičius projekcinio aparato pagalba demonstravo tėvo pargabentus puikius JAV vaizdus. Gaila, kad klausytojų skaičius neprašoko velnio tuzino.

rd.

GEELONG

BE TINGĖJIMO IR EGOIZMO

Į Geelongo tėvų komiteto suruoštą metinį balių, atvykusiems svečiams didelis ir nuoširdus ačiū. Tėvų komitetas kartu su mokytojais padėjo daug pastangų ir darbo šio vakaro gražiam paruošimui ir pravedimui.

Pastebėjau, kad didžiausia dalis tėvų, kurių vaikai lanko savaitgalio mokyklą, neatvyko. Didesnį smūgį mokytojams ir tėvų komitetui sudaryti kažin ar galėtumėm!

Mokytojai ir tėvų komiteto nariai į metus sudėjus paaukoja maždaug 1512 valandų mokytojavimui, pasirodymų paruošimui, atvežimui į mokyklą, pakvietimų platinimui, savo metinio baliaus rengimui, vaikų eglutės paruošimui ir t.t. Jeigu tėvai bijo paaukoti 4-5 valandas pabuvimui baliuje, tai tikrai liūdni reikalai! Pagaliau gi tas pelnas yra jų vaikų naudai: kuo didesnis pelnas tuo geresnė Kalėdų eglutė mokslo metų užbaigimui. Tiems tėvams, kurie rado laiko atvykti, ir tiems, kurie prisidėjo prie fantų surinkimo — ačiū ir bravo!

Dėkojame mūsų dviem maloniom šeimininkėm už skaniai paruoštus užkandžius.

Kas man krito į akis, tai buvo atvykusių svečių nuoširdumas. Nors žmonių skaičius buvo mažas bet šį trūkumą mėgino kompesuoti savo duosnumu. Vienas nuotykis mane sujaudino. Atvykęs į salę lietuvis, padovanojo mokytojai saldumynų ir dar savo išloštą fantą, sakydamas: "Jums nesunku rasti laiko mokytojavimui, tai man nesunku skirtis su keliais doleriais."

Viską matanti.

SALE VIC.

LAPKRIČIO 23 D. MINĖJIMAS

Lapkričio 26 d. vietiniai ir Latrobe Valley tautiečiai susirinko į p.p. Eskirtų vaišingą ir jaukų ūkį ne šiaip sau eiliniam susibūrimui, bet Lietuvos kairuomenės pagerbimui.

Savo mintimis apie Lietuvos kariuomenę su minėjimo dalyviais pasidalino vietos seniūnė p. E. Eskirtienė, p. Žemaitis ir svečias latrobietis Juozas Mikštas, padeklamuodamas savos kūrybos "Žuvusiųjų karių paradą". Junj. V. Eskirtas pagrojo akordeonu, įtikindamas klausytojus, kad jo pamėgtas muzikos instrumentas jo mėgėjui darosi vis kaskart klusnesnis ir nuotaikingesnis. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Po to, prie darbščios ir nuoširdžios šeimininkės p. E. Eskirtienės gausiais patiekalais apkrautų stalų smagiai kaimyniškai pasivaišinta. Didelis ačiū mieliems šeimininkams už vaišes ir už leidimą dažnų pobūvių proga jų ūkio patalpomis ir net gėrybėmis. Tarp daugelio skanumynų dominavo aukščiausio komplimento vertas namų gamybos apykietis sūris su kmynais.

Šokiams grojo Latrobe Valley seniūno p. F. Sodaičio atsigabenta, paskolos keliu įsigyta, plokštelių sustiprinimo garso muzika. Paaiškėjus, kad jau anksčiau p. V. Grigonis savo paskolos dalies, $20, atsisakė bendruomenės naudai, tą pat padarė ir p. V. Mikalauskas, dosnus lietuviškos veiklos rėmėjas. Jiems abiems priklauso bendruomeniška padėka, nes anksčiau pobūviams samdant specialius muzikantus, tekdavo jiems pakloti graži sumelė bendruomenės pinigų. Dabar, abiem seniūnijom šokiai atseis daug ekonomiškiau...

J. Latrobietis

MELBOURNE

BLAIVYBĖS SUS-MAS

Melbourno Blaivininkų susirinkimas įvyko lapkričio 20 d. ponios Silvienės namuose.

Susirinkime dalyvavo 20 asmenų, iš jų dauguma svečiai. Pirmininkavo p. Raudys (senjoras), sekretoriavo p. Normantas.

Išklausyta p. Baltutienės paskaita tema 'KAIP BLAIVINTI JAUNIMĄ'.

Iš diskusijų ir draugijos pirmininkės p. Žatkevičienės apklausinėjimo atsikviestų svečių studentų (tame skaičiuje ir paskaitininkės) paaiškėjo, kad Australijos lietuvių jaunimas daugiau geria, negu gėrė Lietuvos jaunimas Lietuvoje ir kad Australijos lietuvės mergaitės daugiau geria negu Amerikos lietuvės mergaitės, kad didžiausia jaunimo girtavimo priežastis yra tėvai: kad tėvai ir vaikai daugiau geria Australijoje kaip prieš karą gėrė Lietuvoje ir tai todėl, jog Australijoje turi daugiau pinigų; kad bent studentų tarpe raginimo gerti papročio nebesą, nes raginąs nenorįs kad viską kiti išgertų ir jam nebeliktų; kad jaunimo tarpe kaip ir senimo, esą ir visiškų blaivininkų, tik labai mažai; kad jaunimas dau giau girtaująs baliuose, o senimas karčiamuose. Draugijos pirmininkei klausiant' kodėl mergaitės baliuose girtauja?' atsakyta — Nėra kas išveda šokti — mažai vyrų.

Prieš susirinkimą buvome vaišingos šeimininkės p. Šilvienės pavaišinti šaltbarščiais, o po susirinkimo kieme kepsniais, sūriais, krustais, tortais, kava ir vaisių sunkomis.

J.N.

Pranešimai

PARAPIJOS SEKMADIENIO MOKYKLOS MOKINIŲ TĖVAMS

Pranešame, kad 1966 Mokslo Metų užbaigimas įvyks sekmadienį, gruodžio 11 d. po pamaldų Šv. Jono bažnyčios salėje.

Maloniai kviečiame visus skaitlingai dalyvauti ir tuo pagerbti mokytojus, dirbančius lietuvybės labui.

Baigdami savo kadenciją linkime Jums linksmų Kalėdų ir N. Metų švenčių.

Parapijos Mokyklos Tėvų Komitetas

PRANEŠIMAS

Pranešame "Aušros" tunto skautams-tėms bei tėveliams ir rėmėjams, kad gruodžio 11 d. (sekmadienį), Ingleburne, "Aušros" stovyklavietėjej (Bensley Rd.), įvyksta tunto iškyla.

Programoje: 11 val. tunto sueiga, vėliau — žaidimai bei užsiėmimai, 4 val. popiet — šv. Mišios, o pavakare — lauželis.

Tėvams bei rėmėjams yra numatyta gegužinės pobūdžio programa su gaivinamais gėrimais; bus taip pat parūpinta kavos bei arbatos, bet atvykstantieji prašomi atsivežti užkandžių.

Skautai stovyklon renkasi ne vėliau 11 val. ryto, pilnose uniromose.

"Aušros" tunto Vadija.

JUBILIEJINĖS PAMALDOS

Sekmadienį, gruodžio 11 d. 11 val. Šv. Marijos bažnyčioje, Merivale g-vė, South Brisbane, bus laikomos Brisbanės ir apylinkės lietuviams pamaldos.

Išpažinčių bus klausoma: šeštadienį, gruodžio 10 d. nuo 6 — 7 val. vakare ir sekmadienį iš ryto prieš Mišias, pradedant nuo 10 val.

Aukščiau paminėtosios pamaldos organizuojamos ryšium su Juozo ir Filomenos *Luckų* vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktuvėmis. Iškilmes praves svečias iš Sydney — kun. P. Butkus. Jubiliejinės ceremonijos vyks Mišių pradžioj.

Kitų pamaldų šiemet Brisbanės lietuviams nebus. Maloniai prašoma šia proga pasiruošti Šventėms, einant sakramentų kuoskaitlingiausiai.

Kun. S. Gaidelis S. J.

PRANEŠIMAS

Pranešu, kad dėl nuomonių skirtumų nuo gruodžio 1 d. pasitraukiu iš Bankstowno Apyl. Valdybos.

A. Lelešius

PLUNKSNOS KLUBO NARIAMS

Plunksnos Klubo narių posėdis šaukiamas gruodžio 11 d., Sekmadienį, p.p. Baltramijūnų namuose 10 Ocean St., Thiroul 1 val. p.p.

Neturį susisiekimo priemonių nariai kreipiasi į pirmininką tel. 713475, kuris rūpinasi narių transportu.

BENDROS KŪČIOS SYDNĖJUJE

ALB Sydnėjaus Apylinkės ir Lietuvių Klubo Valdybos gruodžio 24 d. 7 val. vak. Lietuvių Klubo patalpose 39 Church St., Lidkombe, ruošia bendras Kūčias. Norintieji šiose Kūčiose dalyvauti registruojasi sekmadieniais po lietuvių pamaldų Lietuvių Klube iki gruodžio 18 d. imtinai.

Kūčių vakarienės išlaidoms padengti suaugusieji moka $2.00, moksleiviai $1.00 ir vaikai iki 10 metų veltui.

Asmenys iš kitų vietovių, norintieji dalyvauti bendruose Kūčiose, registruojasi raštu prisiųsdami $2.00 vakarienės išlaidoms. Laiškus prašome adresuoti Lietuvių Klubo vardu anksčiau duotu klubo adresu.

Sydnėjaus Apylinkės ir Lietuvių Klubo Valdybos

BENDROS KŪČIOS MELBOURNO LIETUVIAMS

Ivyks gruodžio 24 d. 7 val. vakare Lietuvių Namuose, 50 Errol str. North Melbourne.

Kaina suaugusiems $2.00 moksleiviams ir pensininkams $1.50, vaikams nuo 5 iki 12 metų $1.00 ir vaikams iki 5 metų nemokamai. Užsirašyti ir apsimokėti prašome iki gruodžio 18 d.; sekmadieniais prie bažnyčios pas ponias parapijos bufete arba telefonais pas p. Savaitienę 86.7050 ir p. Šilvienę 58.4370.

Melbourno Lietuvių Katalikių ir Socialinės Globos Moterų Draugijos

PAIEŠKOJIMAS

Vladas Rudaitis, gyvenąs 72 Leader Str., Forestville, S. A., ieško Kazio Eirošiaus, gyv. Sydnejuje (Lietuvoje gyvenęs Šakiuose).

Maloniai prašoma atsiliepti nurodytu adresu.

TĖVŲ JĖZUITŲ LIETUVIŲ MISIJOS STATOMAI KOPLYČIAI BRAZILIJOJE AUKOJO:

B. Jostmanis, Adelaide — $100.00 ir Vl. Račkauskas, Sydney — $10.00

Su anksčiau surinktomis aukomis iš viso ligšiol suaukota: $2629.00

Visiems mieliems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Tėvai jėzuitai Brazilijoje.

Maloniai prašoma aukas ir toliau siųsti įgaliotiniui:

Rev. S. Gaidelis
264 Miller Street
North Sydney, NSW

ŠAUNUS POBŪVIS

Jaunoji šeima, Nijolė ir Vytautas Šalkūnai pirmą kartą po vestuvių atvyko iš Sydney pas Vytauto tėvelius į Melbourną. Ta proga p. p. Šalkūnai parapijos namuose surengė šaunias sutiktuves, į kurias atsilankė daug akademinio jaunimo ir lietuviškųjų organizacijų veikėjų, su kuriais Vytautui esant Melbourne teko bendrauti, nes abu jaunavedžiai buvo aktyvūs jaunimo org. veikėjai. Vytautas, dirbdamas Melbourne tarp skautų, net skautininko laipsnio pasiekė ir buvo jaunųjų skautų mėgiamas vadovas.

Sutiktuvių pobūvis virto kartu ir išleistuvėmis, nes architecktas Vytautas Šalkūnas su ponia išvyksta porai metų į Ameriką pagilinti savo mokslo ir pasisemti daugiau praktikos. Mes tikime, kad šalia mokslo Nijolė ir Vytautas atras laiko susipažinti su Amerikos liet. org. veikla ir sugrįžę su nauja energija įsijungs į visuomeninę veiklą. Jų patirtis ir asmeniškos pažintys su Amerikos lietuviais veikėjais padės mūsų bendram lietuviškam darbui.

Pobūvio metu jaunavedžius sveikino kun. P. Vaseris, prisimindamas Vytauto jaunystę čia Melbourne. Inžinierių vardu kalbėjo p. A. Jokubauskas, skautų vardu tuntininkas J. Makulis ir jaunimo vardu inž. A. Šimkus.

Labai gausingi stalai, lietuviškos dainos ir graži sekmadienio popietė sudarė visam pobūviui iškilmingą nuotaiką.

Alb. P.

SYDNEY

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Gana gražiai Sydnėjuje buvo lapkričio 27 d. suruoštas Kariuomenės Šventės minėjimas, į kurį gausiai susirinko liet. visuomenės.

Minėjimas pradėtas pamaldomis kurių metu giedojo Dainos choras, vad. p. Kavaliausko. Skautai ir ateitininkai pamaldose dalyvavo organizuotai su vėliavomis.

Tuoj po pamaldų ten pat parapijos salėje įvyko ir iškilmingas minėjimas. Po atidaromosios p. S. Narušio, Ramovės vietos skyriaus pir-ko kalbos ir sudarius garbės prezidiumą, į kurį buvo pakviesti čia gyveną nepriklausomybės kovų savanoriai kūrėjai, paskaitą šventės proga paskaitė maj. Kutka. Meninėje dalyje pasirodė jaunimas — skaučių dainos ir deklamacijos. Minėjimo užbaigai Dainos vyrų choras, vad. p. Kavaliausko, smagiai sudainavo tris dainas. Minėjimas užbaigtas Tautos Himnu.

Po minėjimo prie alaus stiklo dar buvo praleista viena kita valandėlė besidalinant dienos ir šventės įspūdžiais.

APLANKYTAS LIETUVIS KARYS

Prieš kiek laiko Vietnamo kare sužeistas sydnėjiškis lietuvis karys Aleksas Bernotas dar vis tebėra karo ligoninėje Ingleburne. Jo sveikata pamažu taisosi ir jau Kalėdoms žada išeiti iš ligoninės.

Lapkričio 27 d. Lietuvos Kariuomenės šventės proga jis buvo prisimintas ir aplankytas ALB Krašto Valdybos pirm. ir karių veteranų s-gos "Ramovės" Sydnėjaus skyriaus pirm. p. S. Narušis su p. J. Kapočium. Taip pat jį aplankė ir skautų Aušros Tunto tuntininkas p. Rotcas su keliais skautais. Sužeistasis karys A. Bernotas šių vizitų nepaprastai buvo pradžiugintas.

APTANAVIMAS

Skambutis, šeimininkas atidaro duris.

— Pas jus vonioje prakiuro vamzdis?

— Ne.

—O čia gyvena Kovalskiai?

— Ne, jie išsikėlė prieš du mėnesius.

— Na, ir kokie žmonės! Iškviečia vandentekio meistrą ir patys išvažiuoja!

DĖMESIO! **DĖMESIO!**

BANKSTOWN'O SAVAITGALIO MOKYKLA GRUODŽIO 10 D. DAINAVOS SALĖJE

STATO A. SAUDARGIENĖS SUKURTĄ TRIJŲ VEIKSMŲ PASAKĄ

BUVO BROLIAI DEVYNI

REŽISUOJA PATI AUTORĖ A. SAUDARGIENĖ.

Dekoracijos *A. Plūko.* Muzika *B. Kiverio.*

Pradžia 7 val. vak.

Bilietus platia Algis Bučinskas, Skambiti 77-9174 ir prie įėjimo.

Bilietų kaina 12 šil., ir 10 šil. Vaikams pusė kainos.

PAGERBTAS LIETUVIS KARYS

Lapkričio 19 dieną 10 val. ryto Adelaidės įgulos štabo posėdžių salę visu jos talpumu buvo užėmę Adelaidės lietuviai. Juos atsekė televizijos stočių filmuotojai ir laikraščių reporteriai su savo fotografais. Papildyti mūsiškių filmuotoju A. Šereliu ir fotografu A. Budriu, susirinkusius jie filmavo iš visų krypčių ir padėčių. Tos pačios dienos žinių laidose visos keturios televizijos stotys vaizdais informavo savo žiūrovus, kas dėjosi šioje mažai reklamuojamoje, tik kariniams reikalams skirtoje, salėje.

Kai salė buvo pripildyta, garbingoje vietoje buvo pasodintas jaunas augalotas vyras su giliu rodomojo piršto ilgumo randu kairėj veido pusėj. Greta jo atsisėdo australų karuiomenės kapitonas visuomeninių ryšių karininkas) ir L.V.S. "Ravomės" Adelaidės skyriaus pirmininkas p. V. Petkūnas. Jis adelaidiškių vardu sveikino jauną vyrą, vadindamas ji Paulium Vikuckiu, trumpai palietė karą Vietname ir to karo tikslą ir pasidžiaugė, kad lietuviai drąsiai grumiasi su komunistais kiekvienoje pasaplio dalyje. Pirmininkas čia pat įteikė jaunam kariui adelaidiškių dovanas (auksinį laikrodį, skutimosi įrankius, knygų ir t.t.)

Australų kariuomenės atstovui pareiškus džiaugsmą ir pasididžiavimą lietuvių parama šioje kovoje jaudinantį momentą visi susirinkusieji pergyveno kalbant tautiniais rūbais pasipuošusiai poniai E. Dainienei. Lietuvį karį ji pasveikino lietuvės motinos vardu, primindama jam, kad lietuvė motina ragino savo vaikus kovoti prieš komunizmą Lietuvoje; ji laimina juos kovojančius ir čia. Ji turėjo pakartotinai bučiuoti Paulių, kad filmuotojai ir fotografai galėtų šį momentą tinkamai užfiksuoti. Ir, atrodo, niekas to pakartojimo nesigailėjo.

To paties šeštadienio vakare Lietuvių Namų salėje buvo surengta iškilminga vakarienė tam pačiam Pauliui Vikuckiui pagerbti. Joje dalyvavo iki 150 svečių, lietuvių ir australų. Čia vėl kalbėjo Adelaidės apylinkės pirmininkas p. Z. Vabolis, kariuomenės atstovas, Žmogaus Teisių Lygos pirmininkas australas. Vakarienės metu Paulius Vikuckis buvo asmeniškai supažindintas su kiekvienu vakarienės dalyviu. Gražiai nuaugęs jaunas lietuvis, kurio sužeidimai veide, atrodo, pasiliks visam laikui, savo kuklumo nenugalėjo ne vakarienės metu. Viskas jam atrodė nelaukta, netikėta. Kaip jis pats, dėkodamas už dovanas nedrąsiai pareiškė, viso to, esą, jis ir sapne neišsapnavęs. Australams nelauktu atrodė jo pareiškimas, kad jis pasiryžęs grįžti atgal į kautynių lauką. Kai tas jo pareiškimas paplito tarp vietos gyventojų, visa eilė lietuvių buvo apipilta klausimais, ar tikrai tas vos nežuvęs lietuvis vėl grįžta atgal kovoti Vietname. Reikia pasakyti, kad visa tai vyko sydnėjiškio mokytojo pasipriešinimo tragikomedijos atmosferoje. Dėl to ir visos Adelaidėje surengtos iškilmės pagerbti Vietname kovojantį karį vietos australams atrodė labai keistai. Negalima sakyti, kad jos nebūtų palikusios įspūdžio. Tarp australų sukėlė gyvų diskusijų. Jų netrūko, pagaliau ,ir lietuvių tarpe.

Skaitytojas gal norėtų paklausti, kas tas Vikuckis ir kodėl adelaidiškiai ji gerbė. Pirmiausia, jis yra lietuvis karys, sužeistas kovose prieš komunistus. Jis pats ir jo tėvai gyvena toli nuo didesnių lietuviškų kolonijų — Townsville. Niekas Adelaidėje nežinojo, kad Vikuckių šeima ten gyvena. Tačiau vieną dieną "News" dienrašty buvo plačiai aprašytos kautynės kuriose ypatingai pasižymėjo jaunas lietuvis Paulius Vikuckis. Nežiūrint sunkių sužeidimų, jis, kaip kulkosvaidininkas, neužleido savo pozicijos ir energingai kulkosvaidžio ugnimi išsaugojo savo draugų gyveybes, kai jų būrys iš visų pusių buvo komunistų apsuptas. Ši žinia ir paskatino "Ramovės" pirmininką p. Petkūną. Apylinkės valdybai pritariant. Jis greitai parinko aukų ir geraširdžių adelaidiškių. Susirišęs su vietos įgulos vadovybe ir išdėstęs jai savo sumanymą, p. Petkūnas susilaukė iš jos tikrai nuoširdžios paramos. Tos vadovybės pagelba ne dovanos keliavo pas lietuvį karį, bet jis pats buvo atskraidytas į Adelaidę, kad čia asmeniškai būtų apdovanotas ir pagerbtas.

Gyvenant Adelaidėje, Paulių Vikuckį globojo Šerelių šeima. Jie ir p. Petkūnas apie šį jauną liet. karį kalba su didele pagarba, vertindami jo kuklumą ir nuoširdumą. Lietuviškai pamirštąs Adelaidėje įsitikino, kas yra jo broliai.

*

Vak. Australijoje atrastas vienas iš didžiųjų pasaulio meteorų. Jis averia apie 12 tonų ir yra geležies ir nikelio lydinys.

PADĖKA

Iš širdies gilumos dėkojame visiems Newcastle lietuviams, dalyvavusiems a.a. mano brangaus draugo JUOZO PAULAUSKO laidotuvėse ir pareiškusiems mums užuojautos.

Janina Butkuvienė ir Algis Butkus

PADĖKA

A.a. mūsų mylimai motinai, uošvienei ir bobutei

ELENAI DAGIENEI

mirus, gilią ir nuoširdžią padėką reiškiame visiems dalyvavusiems laidotuvėse ir mums esant liūdesio valandoje už pareikštas užuojautas.

Nuliūdę
Jonas, Elena, Snieguolė, Raimondas, Judita, Vilija

Mūsų Pastogė

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"
LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA

Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy Street, Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395
Administracijos tel. 649 9062

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams £4.0.0, ($8.00), pusei metų — £2.0.0 ($4.00), trims mėnesiams £1.0.0 ($2.00). N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0 ($10.00). Atskiro numerio kaina 2 šil. (20 centų).

Prenumerata adresuojama:
MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.

Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį 12/- ($1.20), bendruomeniniai 10/- ($1.00).
Už skelbimų turinį neatsakoma.

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore Sydney, tel. 759 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 4558, G.P.O., Sydney, N.S.W.